

Εκκλησιαστικοί εορτασμοί (Σεβ. Μητροπ. Ναυπάκτου & Αγ. Βλασίου Ιερόθεος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Οκτωβρίου 18, 2014

Τό έορτολόγιο τής Έκκλησίας διαιρεί τό έκκλησιαστικό έτος σέ διάφορους σταθμούς πού σηματοδοτοῦν τό σωτήριο έτος, πού εἶναι σωτηριώδης χρόνος, καί τό προσδιορίζουν. Ἔτσι ἔχουμε τίς Δεσποτικές καί Θεομητορικές έορτές καί τίς έορτές τῶν άγιών τής Έκκλησίας, καθώς επίσης τίς έορτές διαφόρων έκκλησιαστικῶν γεγονότων. Τό έκκλησιαστικό έτος (έναρξη 1η Σεπτεμβρίου) καί τό έορτολόγιο αρχίζουν από τήν Γέννηση τής Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου), μέ τήν όποία αρχίζει ή αντίστροφη μέτρηση για τήν ένανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ, καί τελειώνει τόν Αὔγουστο μέ τήν έορτή τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου καί τήν έορτή τής Άγίας Ζώνης τής Παναγίας. Μέσα σέ αυτό τό διάστημα έκτίθεται τό έργο τής θείας Οικονομίας, δηλαδή ή ένανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ τής όποίας ή συνέπεια εἶναι ή σωτηρία τοῦ ανθρώπου. Αὐτά άποτελοῦν τήν ιερά ιστορία.

Οί άγιοι εἶναι «μιμήματα τής θείας άγάπης», εἶναι μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, γι' αυτό καί οί έορτές τους εἶναι σημαντικά γεγονότα για τήν ζωή τής Έκκλησίας. Οί άγιοι δέν εἶναι άπλῶς οί καλοί άνθρωποι καί εύσεβεῖς Χριστιανοί, αλλά οί θεούμενοι, έπειδή μετέχουν τής Χάριτος τοῦ Θεοῦ καί όδηγοῦνται πρός τήν θέωση. Ἡ λέξη θεούμενος δέν σημαίνει αυτόν πού έχει θεωθῆ ώς μιά στατική κατάσταση, αλλά αυτόν πού βρίσκεται σέ πορεία πρός τήν θέωση, άγιαζόμενος από τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, άφοῦ ό άγιος συνεχῶς άγιάζεται, κατά τόν λόγο τής Αποκαλύψεως «καί ό άγιος άγιασθήτω έτι» (Απ. κβ', 11).

Γιά νά μελετήση κανείς τόν βίο κάθε άγίου πρέπει νά προβῆ σέ **τέσσερεις ένέργειες**, γιατί οί άγιοι έχουν μιά ιδιαιτερότητα από τούς άνθρωπους εκείνους πού διακρίνονται μέσα στήν κοινωνία καί τήν ιστορία.

Ἡ **πρώτη** εἶναι νά διαβάση τό **συναξάριον τής ημέρας**, όπου παρατίθεται ό βίος καί ή πολιτεία τῶν άγιών. Ὁ άγιος Νικόδημος ό Άγιορείτης στόν «Συναξαριστή» του άπλοποίησε τήν γλώσσα τοῦ συναξαρίου πού παρατίθεται στόν κανόνα τής άκολουθίας τοῦ Ὁρθρου καί έτσι μπορεῖ νά γίνη κατανοητότερος ό βίος τῶν άγιών. Ἐκεῖ βλέπει κανείς τά **αὔθεντικά ιστορικά στοιχεία τῶν άγιών**, τά όποία **ξεκαθαρίζονται από**

τυχόν προσθήκες πού παρεισέφρυσαν διά μέσου τῶν χρόνων, τά θαύματά του,

τό μαρτύριό του ἢ τό όσιακό τέλος του καί πολλές φορές σέ παραπομπές δίνει διάφορα ἄλλα στοιχεῖα τόσο ιστορικά ὅσο καί πατερικά. Διαβάζοντας τόν συναξαριστή ἀποκτᾶμε μιᾶ ἀύθεντική γνώση τῆς ζωῆς κάθε ἁγίου.

Ἡ **δεύτερη** πράξη εἶναι νά διαβάση κανεῖς

τίς τυχόν **πατερικές όμιλίες** πού διασώθηκαν γιά τίς συγκεκριμένες Δεσποτικές καί Θεομητορικές ἑορτές καί τίς ἑορτές τῶν ἁγίων. Διαβάζοντας αὐτές τίς πατερικές όμιλίες καταλαβαίνουμε τήν θεολογική διάσταση τῆς ἑορτῆς. Ἡ διαφορά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος ἀπό κάθε ἄλλο γεγονός ὀφείλεται στήν θεολογία πού τό χαρακτηρίζει. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας προσδιορίζει τήν ἀγιότητα καί τήν ξεχωρίζει ἀπό τήν ἐπίπλαστη ἐξωτερική εὐσέβεια καί τήν ἠθική κοινωνικότητα. Ἔτσι, οἱ πατερικές ἐρμηνευτικές ἀναλύσεις εἶναι σημαντικές γιά τήν κατανόηση τῆς ἀτμόσφαιρας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει κάθε ἅγιο, ἀλλά καί τίς προϋποθέσεις τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς θεώσεως. Μέ αὐτήν τήν μελέτη καταλαβαίνουμε ὅτι οἱ ἅγιοι διαφέρουν ἀπό ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τυχόν ἔχουν τά ἴδια ἐξωτερικά στοιχεῖα.

Τό σημαντικό εἶναι ὅτι οἱ ἅγιοι Πατέρες

ὅταν βιογραφοῦν ἕναν ἅγιο τό κάνουν μέσα ἀπό τήν δική τους πνευματική ἐμπειρία, σύμφωνα μέ τήν βασική ἀρχή ὅτι οἱ ἐπιστήμονες κάθε εἰδικότητας ἀναγνωρίζουν τούς ὁμότεχνούς τους, καί κατά συνέπεια μόνον οἱ ἅγιοι ἀναγνωρίζουν τούς ἁγίους, γιατί ἔχουν τά ἴδια πνευματικά βιώματα.

Ἡ **τρίτη** ἐνέργεια στήν ὁποία πρέπει νά

προβῆ κανεῖς εἶναι νά διαβάση τά **τροπάρια** πού ἔχουν γραφῆ γιά τήν ἑορτή ἢ τόν συγκεκριμένο ἅγιο, γιατί αὐτά μέ ἕναν πολύ ὠραῖο τρόπο εἶναι δοξολογικά, ἀλλά παρουσιάζουν καί τήν ὅλη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας περί τῆς θεώσεως, ἤτοι περί τῆς ἀγιότητος. Τά τροπάρια κατά τρόπον ἀπαράμιλλο, ἀφοῦ εἶναι δημιουργήματα μεγάλων ὑμνογράφων, περιγράφουν τόν τρόπο ἁγιασμοῦ, τήν μεθοδολογία τῆς ἁγιασμένης ζωῆς καί αὐτή ἡ μεθοδολογία εἶναι ἡ κάθαρση, ὁ φωτισμός καί ἡ θέωση.

Μοῦ ἀρέσει νά διαβάζω τήν ὑμνογραφία τῆς

Ἐκκλησίας, τά θαυμάσια τροπάρια, πού ἔγραψαν ἅγιοι ὑμνογράφοι, οἱ ὁποῖοι ἦταν ἐκφραστῆς τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, γιατί τά τροπάρια αὐτά εἶναι ὕμνοι δοξολογικοί μέ τούς ὁποίους ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀνυμνεῖ καί δοξάζει τόν Θεό γιά τήν παρουσία τῶν ἁγίων στήν ζωή μας. Ἔτσι, τά τροπάρια μέ ἕναν καταπληκτικό καί ὀρθόδοξο τρόπο συνδέουν τήν θεολογία μέ τήν ἄσκηση, τήν ζωή μέ τόν θάνατο, τήν θεωρία μέ τήν πράξη, τήν

μέθεξη τῆς καθαρτικῆς, φωτιστικῆς καί θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν συγκεκριμένο ἄνθρωπο.

Ἡ **τέταρτη** ἐνέργεια στήν ὁποία πρέπει νά προβῆ κανείς γιά νά εἰσδύση στό πνευματικό περιεχόμενο κάθε ἐορτῆς εἶναι νά μελετήση προσεκτικά τήν **εἰκόνα** τοῦ ἀγίου ἢ τήν εἰκόνα κάθε Δεσποτικῆς καί Θεομητορικῆς ἐορτῆς. Ἡ Ἐκκλησία μέ τήν ἀγιογραφία παρουσιάζει, ὅσο εἶναι δυνατόν, τήν «καινή κτίση», πού ζοῦν οἱ ἅγιοι, τήν μέθεξη τοῦ ἀκτίστου Φωτός, τήν ἐμπειρία τῆς Πεντηκοστῆς, τήν μετοχή στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, διά τῆς θέας τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τῶν ἀγίων μπορούμε νά δοῦμε τήν μεταμόρφωση τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος, τήν φανέρωση τῆς οὐράνιας Ἐκκλησίας, στήν ὁποία μετέχουμε ἀμυδρῶς ἀπό τώρα καί πορευόμαστε σέ αὐτήν.

Φαίνεται πολύ καθαρά ὅτι τά Συναξάρια δείχνουν τόν βίο καί τήν πολιτεία κάθε ἀγίου· οἱ πατερικές ὁμιλίες περιγράφουν τήν θεολογία τῆς ἀγιότητος καί τίς προϋποθέσεις πού ὀδηγοῦν στήν ἀγιότητα· οἱ ὕμνοι ἐκφράζουν τήν δοξολογία τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τόν Θεό γιά τήν ὑπαρξη τῶν ἀγίων καί διατυπώνουν ὅλη τήν πνευματική πείρα τῆς Ἐκκλησίας· καί οἱ ἱερές εἰκόνες παρουσιάζουν ὅσο εἶναι δυνατόν τήν θέωση ψυχῆς καί σώματος τῶν ἀγίων, τήν μέθεξη τῆς ἀκτίστου δόξης τοῦ Θεοῦ, ἀπό τόν συγκεκριμένο ἅγιο.

Πολλές φορές αἰσθάνομαι ὅτι δέν μπορῶ νά κάνω ἓνα ὀρθόδοξο κήρυγμα στόν Ναό στίς Δεσποτικές καί Θεομητορικές ἐορτές, ἀλλά καί στίς ἐορτές τῶν ἀγίων, ἐάν δέν μελετήσω συγχρόνως τό συναξάριο τῆς ἐορτῆς, τίς ὁμιλίες τῶν Πατέρων, τήν ὕμνογραφία τῆς λατρείας καί τήν ἀγιογραφία. Ἄν δέν γίνεται αὐτό, τότε τό κήρυγμα χάνει τήν ἐκκλησιαστικότητά του καί προσφέρεται στούς πιστούς ἐκκοσμηκευμένο, εἶναι ἓνα ἐθνοκοινωνικό κήρυγμα, μεταφέρει στόν ἄμβωνα τῆς Ἐκκλησίας τήν κοινωνική ζωή μέ τά πάθη καί τούς ἀνταγωνισμούς της. **Ὁ ἐκκλησιαστικός ἄμβωνας δέν εἶναι ὁ τόπος γιά νά ἀπαντᾷ ὁ Κληρικός σέ κοινωνικά προβλήματα, ἀλλά τόπος γιά νά καταρτίζη τούς ἐκκλησιαζομένους στόν σκοπό τῆς Ἐκκλησίας πού εἶναι ἡ ἔνωση τους μέ τόν Χριστό καί τήν σωτηρία του.**

Ὁ Κληρικός ἔχει τήν δυνατότητα νά ἀσχοληθῆ καί μέ ἄλλα θέματα, ἥτοι κοινωνικά, ἐθνικά, κλπ. σέ ἄλλες αἵθουσες πού προσφέρονται γι' αὐτόν τόν σκοπό.

Ὁ χῶρος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς θείας Εὐχαριστίας καί τῆς λατρείας εἶναι ἱερός καί ἀποβλέπει στήν πνευματική

κατάρτιση τῶν πιστῶν καί τήν αὔξησή τους ἐν Χριστῷ.

Ἐπομένως, ἡ μελέτη τοῦ βίου καί τῆς πολιτείας ἑνός ἁγίου μέ τόν συνδυασμό τεσσάρων παραγόντων, τοῦ Συναξαρίου τους, τῶν πατερικῶν ὁμιλιῶν, τῆς ὑμνογραφίας τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς ἀγιογραφίας συνιστᾷ ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικό φρόνημα πού δημιουργεῖ ἐκκλησιαστικό ἦθος. Ἡ διάσπαση μεταξύ τῶν τεσσάρων αὐτῶν παραγόντων προσφέρει ἐλλειμματικό ἐκκλησιαστικό ἐόρτιο λόγο, πού ἀποπροσανατολίζει τούς πιστούς.

(Πηγή: *parembasis.gr*)

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του Σεβασμιωτάτου πατώντας [εδώ](#)